

Циганин Мар'яна Петрівна

аспірантка,

Національний університет «Львівська політехніка»;

заступник директора Департаменту

молодіжної політики та спорту

Івано-Франківської міської ради –

начальник відділу молодіжної політики

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-364-7-51>

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ У СФЕРІ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ

Сучасні умови швидкого розвитку інтеграційних та глобалізаційних процесів впливають на зовнішню політику кожної країни світу та показують актуальність і важливу роль міжнародних відносин, які напряму взаємопов'язані із розвитком національних економік. Для забезпечення неперервного потоку товарів, послуг, капіталу та робочої сили необхідна системна та якісна підтримка як двосторонніх, так і багатосторонніх зв'язків між країнами. Особливої актуальності набула ця тема за час повномасштабного вторгнення росії на територію України.

Аналогічно, що кожна країна світу має свій власний досвід реалізації молодіжної політики, проте варто зауважити, що саме опис кращих практик міжнародного співробітництва може допомогти проаналізувати які методи, інструменти та ініціативи можуть бути менш ефективними, а які більш ефективними для досягнення поставлених цілей молодіжної політики. Згідно чинного законодавства України [5] молодіжна політика – напрям державної політики, спрямований на створення соціально-економічних, політичних, організаційних, правових умов і гарантій для соціалізації та інтеграції дітей та молоді в суспільні процеси, що здійснюються в інтересах дітей та молоді та за їх участю. Молодь в

Україні – це особи віком від 14 до 35 років. Україна, як і міжнародна спільнота, розуміє важливість та необхідність роботи з молоддю задля економічної стабільності та розвитку держави. Економічно розвинені країни накопичили значний досвід у формуванні та реалізації молодіжної політики, маючи чимало пропозицій та алгоритмів співпраці як на рівні «держава-держава», так і на рівні «фонд-інститут громадянського суспільства».

На національному рівні в нашій країні основним суб'єктом розробки та реалізації молодіжної політики є Міністерство молоді та спорту України, яке усвідомлює важливість міжнародного співробітництва та за крайні роки приділяє цьому значну увагу. Масштабними напрямками [2] на даний час є: співробітництво з Радою Європи, співробітництво з ЮНЕСКО, співробітництво з НАТО та міжнародні молодіжні обміни.

Цікавим є той факт, що Україна має двосторонні відносини з Радою Європи у сфері молодіжної політики як на міжвідомчому, так і на громадському рівнях. На сьогодні реалізовується Рамкова програма співробітництва між Міністерством молоді та спорту України і Радою Європи у сфері молодіжної політики на 2021–2025 рр., а також проєкт Ради Європи «Молодь за демократію в Україні: III Фаза», який розпочато у межах Плану дій Ради Європи для України на 2023–2026 рр. Даний проєкт має з три основні компоненти, які будуть впроваджуватися паралельно і мати наскрізні заходи [4]: молодіжна політика, заснована на підходах участі; визнання молодіжної роботи у воєнний час; підтримка молодіжних центрів та молодіжних організацій як платформ громадянської активності та демократичної участі. Строки реалізації проєкту – 24 місяці (1 січня 2023 р. – 31 грудня 2024 р.).

Важливою програмою міжнародного співробітництва Європейського Союзу з іншими країнами світу у сфері освіти, молоді та спорту є програма ЄС «Еразмус+», яка має на меті підтримку освітнього, професійного та особистісного розвитку громадян ЄС і поза його межами задля внеску до стійкого зростання, якості

робочих місць і соціального згуртування, для розвитку інновацій та посилення європейської ідентичності і активного громадянства.

Цікавою можливістю для молоді віком від 17 до 30 років індивідуально або в групах тривалістю від 2 до 12 місяців є програма ЄС «Європейський корпус солідарності», яка передбачає, що на добровільних засадах молодь може працювати повний робочий день у ролі волонтера в іншій країні, зробивши свій внесок у щоденну роботу організацій, які працюють у сферах соціального забезпечення населення, культури та захисту навколишнього середовища.

Варто згадати, що фінансовою підтримкою діяльності молоді з 1972 р. займається Європейський молодіжний фонд [1], який напряму підтримує заходи: молодіжних НГО з країн-членів Ради Європи та країн, які є членами Європейської культурної конвенції; національні або місцеві молодіжні НГО; міжнародні молодіжні НГО, представлені хоча б у семи країнах; міжнародні мережі молодіжних НГО хоча б із семи країн; регіональні мережі молодіжних НГО з чотирьох – шести країн.

Окрім того, Міністерство молоді та спорту України бере активну участь у різноманітних програмах і проєктах міжнародної співпраці у сфері молодіжної політики. Перш за все, це дозволяє створити можливості молоді розвивати свої здібності та підтримувати і зміцнювати своє ментальне і фізичне здоров'я. Не менш важливим є те, що дані програми і проєкти сприяють розвитку молодіжних рухів та зміцненню демократії в Україні, участі молоді у прийнятті управлінських рішень. Молодіжні міжнародні навчальні проєкти (тренінги, обмін делегаціями, стажування тощо) допомагають молодим людям здобути якісно нові знання та досвід, сприяють налагодженню нових контактів потенційних міжнародних партнерів і формують культуру недискримінації та поваги до різноманітності культур.

Міністерство молоді та спорту України заручилося підтримкою агентцій ООН в Україні (Фонду народонаселення ООН (ФНООН), Програми розвитку ООН (ПРООН), Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в питанні реформування молодіжної політики,

удосконалення законодавства у молодіжній сфері та впровадження окремих проєктів та ініціатив у сфері молодіжної політики. Основні спільні проєкти та програми з агенціями ООН [3]:

- Проєкт міжнародної технічної допомоги ПРООН «Громадянське суспільство задля розвитку демократії та прав людини»;

- Ініціатива «Пакт заради молоді–2025»;

- Спільний проєкт з ЮНІСЕФ «Громада, дружня до дітей та молоді»;

- Спільний проєкт з ФНООН–Індекс благополуччя молоді;

- Створення Національної волонтерської платформи у партнерстві з ЮНІСЕФ та Українською волонтерською службою;

- Проєкт «Залучення молоді зі Сходу України до сприяння соціальної згуртованості, національної єдності та культури діалогу»

Міжнародне співробітництво у сфері молодіжної політики здійснюється відповідно до законів України та міжнародних договорів. Це є важливим інструментом, який дозволяє державам спільно працювати над вирішенням проблем і викликів, що стосуються молоді. Ці угоди мають велике значення як науково, так і практично, оскільки дозволяють:

- збирати та аналізувати дані про молодь на міжнародному рівні щоб отримувати більш об'єктивну картину того, які проблеми стосуються молоді в різних країнах, які причини цих проблем та як їх можна вирішувати;

- розробляти більш ефективні програми та стратегії молодіжної політики, що забезпечує їхню успішну реалізацію;

- обмінюватись досвідом та кращими практиками між державами, що допомагає вдосконалювати політику та програми, спрямовані на розвиток молоді;

- забезпечувати фінансову та технічну підтримку для реалізації проєктів і програм у сфері молодіжної політики;

- забезпечувати участь молоді у міжнародних процесах та розвивати міжкультурне співробітництво.

Література:

1. Європейський молодіжний фонд. URL: <https://rm.coe.int/0900001680aас411> (дата звернення: 05.03.2024).
2. Міжнародне співробітництво. URL: <https://mms.gov.ua/mizhnarodne-spivrobitnictvo/mizhnarodne-spivrobitnictvo> (дата звернення: 04.03.2024).
3. Горінов П.В., Драпушко Р.Г., Драпушко Н.А., Ільюк О.Є. Молодіжна політика в Україні : навчальний посібник / за заг. ред. акад., проф. В.П. Андрущенка. Київ : Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2023. 304 с.
4. Молодь за демократію в Україні. Офіційний сайт Офісу Ради Європи в Україні. URL: [https://www.coe.int/uk/web/kyiv/youth-for-democracy-in-ukraine#%2271492240%22:\[1\]](https://www.coe.int/uk/web/kyiv/youth-for-democracy-in-ukraine#%2271492240%22:[1]) (дата звернення: 05.03.2024).
5. Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 № 1414-IX. Дата оновлення 31 березня 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text> (дата звернення: 01.03.2024).